

Excursie Biesbosch 24 april 2022

Na een voorspoedige heenreis vanuit Velden stapten we (Theo, Henny, Martijn, Gerard, Mart, Theo, Peter en Ruud) om kwart voor negen in een fluisterboot voor een tocht door de Biesbosch. Nadat we

de energiecentrale van Made gepasseerd waren kwamen we in het Nationaal park. Op deze centrale is een slechtvalkkast geplaatst.

Later zagen we de Slechtvalk over het gebied jagen. Ook de andere bij ons voorkomende valken, (Boom-, en Torenvalk) gaven acte de préséance, en waren goed van elkaar onderscheiden.

De Biesbosch is een krekengebied ontstaan door de Elizabethvloed (1421), een enorme overstroming die verscheidene dorpen heeft verwoest. Wat overbleef waren geulen die onder invloed stonden van de getijden met een verschil van 2 meter

tussen eb en vloed. Na de afsluiting van het Haringvliet en Volkerak bleven daar nog enkele decimeter getij van over. Hierdoor hebben vogels als de Kwak (een reigersoort) en de Grote Karekiet het gebied (grotendeels) verlaten. Op de oevers werden grienden (wilgen) aangelegd. Deze werden evenals de rietvelden op commerciële wijze geëxploiteerd, dus om de zoveel jaar afgesneden. Deze wilgen zijn nu uitgegroeid tot volwassen bomen sinds het gebied nationaal park is geworden. In de combinatie riet en wilgen zingen zangvogels zoals Rietgors, Blauwborst, Kleine Karekiet, Rietzanger, Tuinfluiter, Zwartkop en Grasmus. En opvallend veel Nachtegalen die bij ons, het Limburgs volkslied ten spijt, nog maar hier en daar voorkomen. Maar het talrijkst waren nog wel de Cetti's zangers, die profiteren van de klimaatopwarming en het vorstvrij blijven van de winters in de zuidwesthoek van Nederland.

In het doorgesloten hakhout komen spechten (zoals de Groene en Grote Bonte Specht) tot

broeden, maar ook roofvogels als Buizerd en Sperwer. De klapper op de vuurpijl is wel de Visarend die sinds 2016 met enkele broedparen aanwezig is. Het was spectaculair om te zien hoe deze roofvogels, net als torenvalken, bidden boven het water. Na een plons in het water schudden ze hun veren droog in de vlucht.

Later op de dag wees een vogelaar ons een nestboom aan (toen hij hoorde dat we uit Limburg kwamen en dus niet elke dag het gebied plat zouden lopen). Door de telescoop kon je de arend mooi op het nest zien zitten in een oude boom.

De zeearend die ook in het gebied voorkomt liet verstek gaan.

De Biesbosch is vooral bekend van het vele water: rivieren, kreken, ondiepe meertjes en diepe spaarbekkens (drinkwatervoorziening). De Biesbosch was dan ook het eerste gebied waar bevers met succes zijn uitgezet. Op enkele plaatsen kon je een glijbaan zien die de Bevers gebruiken om van de wal het water in te glijden. Op het water van de kreken zijn veel vogels te ontdekken zoals Knobbelzwanen en Grauwe Ganzen en andere soorten ganzen. We zagen ook af toe broedende ganzen zitten, evenals broedende Meerkoeten en de Futen. Verder zie je hier vogels als Aalscholver, Lepelaar en Blauwe Reiger, en eenden soorten, zoals de Wilde, Krak-, Kuif-, Slob-, en Bergeend.

Nadat stuurman Theo de boot weer had aangemeerd bij fort Lunet in Raamsdonkveer zijn we naar Werkendam gereden. Ten westen hiervan is een voormalig landbouwgebied omgevormd tot natuurgebied. Een interessant

weidegebied met ondiepe plassen en meertjes. Dus weidevogels als Kievit, Tureluur, Gele Kwikstaart, Graspieper en Veldleeuwerik. Door de zon was het soms lastig om de vele steltlopers te onderscheiden, maar we houden het erop dat we Kluut, Witgatje, Bos-, Groenpoot-, Zwarte Ruiter en

zelfs Kemphanen hebben gezien.

Zijn vogels als Veldleeuwerik en Grutto met 80 - 90% afgenomen, de Kemphaan met 99,9%. Van de 1500 broedparen 50, 60 jaar geleden zijn er nu misschien nog 15 over.

Aan het eind van de middag kwamen we bij een meertje. Behalve de altijd aanwezige meeuwen (Zilver-, Kok- en Kleine Mantelmeeuw) vlogen er ook Visdiefjes en een Dwergmeeuw.

Van de eenden zijn de Pijlstaart en de Winter- en Zomertaling het vermelden waard.

Heel bijzonder was wel de Siberische Taling waarvan niet duidelijk is of dat het om een uit gevangenschap ontsnapt exemplaar gaat. Echt wild is deze dwaalgast pas ongeveer 10x in Nederland waargenomen

Met doorstaande oostenwind en roodverbrande gezichten keerden we weer huiswaarts na een mooie en welbestede dag vogels kijken. We houden het op 94 waargenomen vogelsoorten, waarbij gezegd moet worden dat het voor sommige vogels nog wat vroeg in het seizoen was op deze 24ste april.

Ruud Coenders.

Foto's Slechtvalk, Visarend, Visdief, Kluten en Bruine Kiekendief Gerard Roes. Foto's boot Theo Lommen en Martijn Verheijen.

Lijst waargenomen vogels:

Dodaars, Fuut, Aalscholver, Grote Zilverreiger, Blauwe Reiger, Lepelaar, Knobbelzwaan, Grauwe Gans, Canadese Gans, Hybride Grauwe Gans X Canadese Gans, Brandgans, Nijlgans, Bergeend, Krakeend, Siberische Taling, Wintertaling, Zomertaling, Wilde Eend, Pijlstaart, Slobeend, Kuifeend,

Bruine Kiekendief, Sperwer, Buizerd, Visarend, Torenvalk, Boomvalk, Slechtvalk, Fazant, Meerkoet,

Scholekster, Kluut, Kleine Plevier, Kievit, Kempphaan, Watersnip, Grutto, Wulp, Zwarte Ruiters, Tureluur, Groenpootruiter, Witgat, Bosruiter, Oeverloper, Zwartkopmeeuw, Dwergmeeuw, Kokmeeuw, Stormmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Geelpootmeeuw, Zilvermeeuw, Visdief, Stadsduif, Holenduif, Houtduif, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Veldleeuwerik, Boerenwaluw, Huiswaluw, Graspieper, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Winterkoning, Heggenmus, Roodborst, Nachtegaal, Blauwborst, Zwarte Roodstaart, Gekraagde Roodstaart, Merel, Zanglijster, Cetti's Zanger, Rietzanger, Kleine Karekiet, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis, Staartmees, Pimpelmees, Koolmees, Gaai, Ekster, Kauw, Zwarte Kraai, Spreeuw, Huismus, Vink, Groenling, Putter, Kneuen en Rietgors